

OCHRANNÉ PÁSMO ZAŘÍZENÍ ELEKTRIZAČNÍ SOUSTAVY: VYBRANÉ OTÁZKY

HELENA DOLEŽALOVÁ

Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Česká republika

Abstract in original language

Ochranným pásmem zařízení elektrizační soustavy je podle § 46 energetického zákona prostor v bezprostřední blízkosti tohoto zařízení určený k zajištění jeho spolehlivého provozu a k ochraně života, zdraví a majetku osob. Toto pásmo může vzniknout i uvedením zařízení do provozu bez nutnosti stavebního povolení či ohlášení, tedy bez toho, aby byli informováni vlastníci dotčených pozemků. To je případ výroben elektřiny ze slunečního záření na střešních konstrukcích, který evokuje mnoho otázek.

Key words in original language

Ochranné pásmo; výroba elektřiny; solární energie; omezení vlastnického práva.

Abstract

Under Section 46 of the Energy Act, the protective zone of grid equipment is the area in the immediate vicinity of the equipment that is designed to secure reliable operation and to protect persons' life, health, and property. The zone may arise on the date of putting the equipment into operation without building permit or notification (it entails no information to owners of land within the zone). This is the case of photovoltaic power plant on roof that arises many questions.

Key words

Protective zone; power plant; solar energy; ownership restriction.

1. ÚVOD

Problematika ochranných pásem je velice široká a často způsobuje nemalé potíže v praxi; to platí i pro skupinu ochranných pásem zařízení elektrizační soustavy. Zvláštní podskupinu těchto pásem tvoří ochranná pásma výroben elektřiny ze slunečního záření umístěných na střešních konstrukcích. Tato zařízení zůstávají jedněmi z mála výroben elektřiny vyprodukované využitím slunečního záření podporovaných podle zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, který od 1. ledna 2013 zcela nahradí zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny

z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů).¹

Tento příspěvek je tedy zaměřen na problematiku ochranných pásem výroben elektřiny ze slunečního záření umístěných na střešních konstrukcích, a proto bude nejprve uvedena právní úprava ochranných pásem zařízení elektrizační soustavy a její vývoj (zejména pokud se týká způsobů jeho vzniku), a dále budou zmíněny navazující otázky postupu stavebních úřadů a možností kompenzace omezení vlastnického práva vlastníků pozemků nacházejících se v těchto pásmech. Závěrečné úvahy se budou zabývat vlivem existence tohoto ochranného pásma na aktivity jak vlastníků těchto pozemků, tak i předmětných zařízení.

2. OCHRANNÉ PÁSMO

2.1 OBECNÁ VÝCHODISKA

Ochranná pásma jsou charakterizována jako nástroje územního omezení chování subjektů zaměřených na různé cíle, kterými může být ochrana určitého objektu před nepříznivými vlivy z okolí nebo ochrana okolí před nepříznivými vlivy, které mají původ v povaze určitého subjektu. Právní úprava ochranných pásem je roztržštěná a nesourodá. Právní teorie ani aplikační praxe se systematicky a komplexně institutu ochranných pásem nevěnuje.²

V české právní úpravě se lze setkat s mnoha druhy ochranných pásem, např. s ochrannými pásmo vodovodních řadů a kanalizačních stok, přírodních léčivých zdrojů, ochrannými pásmo okolo krematoria či veřejných pohřebišť, podél vodního díla, dále existují ochranná hluková pásma, ochranná pásma leteckých staveb, silniční ochranná pásma atp.

Některá ochranná pásma postupně následkem společenských potřeb měnila svou právní formu (např. ochranné pásmo vodních zdrojů podle § 19 odst. 3 vodního zákona č. 138/1993 Sb. stanovil, měnil nebo rušil rozhodnutím vodohospodářský orgán na návrh nebo

---

¹ Podle § 4 odst. 5 písm. d) zákona č. 165/2012 Sb. se podpora elektřiny z obnovitelných zdrojů vztahuje v případě elektřiny vyrobené využitím energie slunečního záření pouze na elektřinu vyrobenou ve výrobně elektřiny s instalovaným výkonem výroby do 30 kWp, která je umístěna na střešní konstrukci nebo na obvodové zdi jedné budovy spojené se zemí pevným základem evidované v katastru nemovitostí; podporována je pouze elektřina vyrobená v jedné výrobně elektřiny do 30 kWp, která je umístěna na jedné střešní konstrukci nebo na obvodové zdi jedné budovy spojené se zemí pevným základem evidované v katastru nemovitostí.

² PRŮCHOVÁ, Ivana. Ochranná pásma jako nástroj ochrany životního prostředí. In DIENSTBIER, Filip (ed.) *Nástroje ochrany životního prostředí - role práva: sborník z mezinárodní vědecké konference*. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2011. 209 s. ISBN 9788087382134. S. 185-187.

z vlastního podnětu, přičemž dnem nabytí právní moci rozhodnutí vodohospodářského orgánu o stanovení nebo změně ochranného pásma vzniklo věcné břemeno k dotčeným nemovitostem. Podle § 30 odst. 1 současně platného vodního zákona č. 254/2001 Sb. stanoví ode dne 1. srpna 2010 tato ochranná pásma vodoprávní úřad opatřením obecné povahy).

2.2 OCHRANNÉ PÁSMO ZAŘÍZENÍ ELEKTRIZAČNÍ SOUSTAVY

Ochranné pásmo zařízení elektrizační soustavy je upraveno v ustanovení § 46 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Odst. 1 tohoto paragrafu toto pásmo charakterizuje jako *"prostor v bezprostřední blízkosti tohoto zařízení určený k zajištění jeho spolehlivého provozu a k ochraně života, zdraví a majetku osob"* a uvádí způsoby jeho vzniku. Následující odstavec obsahuje výčet zařízení, která jsou chráněna ochrannými pásmy. V dalších odstavcích jsou specifikována ochranná pásma jednotlivých zařízení, v odstavcích 8 až 12 jsou uvedeny činnosti zakázané v ochranném pásmu a podmínky těchto zákazů; odstavce 13 až 15 se vztahují na zvláštní typy zařízení.

2.2.1 VZNIK OCHRANNÉHO PÁSMO ELEKTRIZAČNÍ SOUSTAVY

Do dne 3. července 2009 mohlo vzniknout ochranné pásmo zařízení elektrizační soustavy pouze dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí. Podle současného znění § 46 odst. 1 energetického zákona toto ochranné pásmo vzniká nejen dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo územního souhlasu s umístěním stavby, ale i dnem uvedení zařízení elektrizační soustavy do provozu, není-li podle stavebního zákona³ vyžadován ani jeden z těchto dokladů.

Podle odst. 6 písm. a) ustanovení § 46 energetického zákona je ochranné pásmo venkovní elektrické stanice vymezeno svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti 20 m od oplocení nebo od vnějšího líce obvodového zdíva; podle odstavce následujícího je ochranné pásmo výroby elektřiny vymezeno svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti 20 m od vnějšího líce obvodového pláště výroby elektřiny.

2.2.2 NÁSLEDKY VZNIKU OCHRANNÉHO PÁSMO ELEKTRIZAČNÍ SOUSTAVY

Výše uvedený vznik ochranného pásma výroby elektřiny může zasáhnout do výkonu vlastnického práva vlastníků pozemků

---

³ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

nacházejících se uvnitř tohoto pásma, neboť nemohou bez souhlasu vlastníka výrobní zřizovat stavby, umisťovat konstrukce a jiná podobná zařízení, uskladňovat hořlavé a výbušné látky a provádět zemní práce. Dále nemohou provádět činnosti, které by mohly ohrozit spolehlivost a bezpečnost provozu výrobní elektřiny nebo ohrozit život, zdraví či majetek osob a provádět činnosti, které by znemožňovaly nebo podstatně znesnadňovaly přístup k tomuto zařízení.

2.2.3 POSTUP STAVEBNÍCH ÚŘADŮ

V zájmu sjednocení nejednotné praxe stavebních úřadů vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj metodickou pomůcku k umisťování, povolování a užívání fotovoltaických staveb a zařízení.⁴ Podle této metodiky nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu stavební úpravy, pokud se jimi nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby ani způsob užívání stavby, nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí, a jejich provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost.

Tento metodický pokyn stanoví, že způsob povolení provedení fotovoltaických stanic se posuzuje podle konkrétních navržených stavebních úprav, a za podmínek daných stavebním zákonem lze aplikovat § 103 odst. 1 písm. b) bod 2 nebo § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona, kdy provedení nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu, anebo § 104 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, kdy provedení ohlášení vyžaduje; nejsou-li splněny podmínky pro použití uvedených ustanovení, jedná se o stavební úpravy, které vyžadují stavební povolení.

Stavební úřady podle této metodiky tedy mohou aplikovat postup podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona (*stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují stavební úpravy, pokud se jimi nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby ani způsob užívání stavby, nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí a jejich provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost*). Není-li nutné ani ohlášení stavebnímu úřadu, provozovatel výrobní elektřiny ze slunečního záření umístěné na střešní konstrukci nemusí stavebnímu úřadu doložit, že o svém záměru prokazatelně informoval vlastníky sousedních pozemků a staveb na nich, kteří by pak mohli příslušnému stavebnímu úřadu oznámit své případné námitky proti stavbě podle § 104 odst. 1 stavebního zákona.

Bylo by možné diskutovat o tom, zda jsou skutečně splněny veškeré uvedené podmínky, zejména absence změny vzhledu stavby, nicméně

---

⁴ *Fotovoltaika: metodická pomůcka Ministerstva pro místní rozvoj k umisťování, povolování a užívání fotovoltaických staveb a zařízení.* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2009 [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=81a54c2f-8dff-4398-9de3-e9896996cba9>. S. 18.

podle novely stavebního zákona č. 350/3012 Sb., účinné od 1. ledna 2013, je již jasně stanoveno (v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) bod 9), že stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují stavby pro výrobu energie s celkovým instalovaným výkonem do 20 kW s výjimkou stavby vodního díla.

Ačkoli cílem těchto změn je podle důvodové zprávy k této novele⁵ sjednocení procesních postupů tak, aby u všech stavebních záměrů, které nevyžadují rozhodnutí o umístění podle § 79 odst. 2 nebo rozhodnutí o využití území podle § 80 odst. 3 nebylo vyžadováno ani ohlášení pro jejich provedení, lze si též položit otázku, zda je tento přístup ovlivněn i požadavkem formulovaným v čl. 13 směrnice Evropského parlamentu a Rady 28/2009/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES, aby členské státy učinily příslušné kroky zajišťující zavedení zjednodušených schvalovacích postupů představujících menší zátěž pro menší projekty i decentralizovaná zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

3. KOMPENZACE OMEZENÍ VLASTNICKÉHO PRÁVA

3.1 OBECNÁ VÝCHODISKA

Jedním z největších problémů ochranných pásem obecně je uvedení existence či neexistence kompenzace za omezení v důsledku existence ochranného pásma ve vztahu ke konkrétnímu objektu ochrany.⁶

Nárok na náhradu újmy způsobené omezením vlastnického práva podle čl. 11 odst. 4⁷ Listiny základních práv a svobod⁸ je podmíněn jednak omezením vlastnického práva dosahujícím patřičné intenzity a postihujícím speciálně úzký okruh osob, dále vznikem majetkové újmy spočívající jak v poklesu hodnoty majetku, tak i ve ztrátě výnosů

---

⁵ *Sněmovní tisk 573/0, část č. 1/4. Novela zákona o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)* [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=573&CT1=0>.

⁶ PRŮCHOVÁ op. cit., s. 186.

⁷ Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

⁸ Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

z majetku nebo jeho budoucího zhodnocení, a konečně příčinnou souvislostí mezi omezením vlastnického práva a vznikem újmy.⁹

Další otázkou tohoto příspěvku je tedy možnost naplnění těchto podmínek v případě omezení vlastnického práva ochranným pásmem výrobní elektřiny ze slunečního záření umístěné na střešní konstrukci. Za účelem naznačení odpovědi je třeba se nejprve zabývat názory v odborné literatuře na charakter tohoto omezení, jakož i otázkou povahy zájmu, který vede k existenci tohoto specifického typu ochranného pásma.

3.2 KOMPENZACE OMEZENÍ OCHRANNÝM PÁSMEM ZAŘÍZENÍ ELEKTRIZAČNÍ SOUSTAVY

V souvislosti s omezením vlastnického práva existencí ochranného pásma zařízení elektrizační soustavy se lze setkat s různými, i poměrně diskutabilními názory. Truneček¹⁰ např. uvádí, že podle judikatury se v případě ochranného pásma zřízeného územním rozhodnutím "*nejedná o ... nucené omezení ... ve veřejném zájmu a za náhradu*"; omezení je však natolik závažné, aby vlastník pozemku dotčeného nově zřizovaným ochranným pásmem byl účastníkem příslušného stavebního řízení.

Určitý problém bývá spatřován i v tom, že ochranná pásma vznikající *ex lege* mohou zasáhnout i na pozemky vlastněné jinými osobami, které jsou sice účastníky územního řízení, ale reálně se o probíhajícím územním řízení nemusí dovědět, pokud se zahájení územního řízení oznamuje pouze veřejnou vyhláškou.¹¹

Z uvedeného vyplývá otázka, jak přistupovat k možnostem kompenzace omezení vlastnického práva v případě, kdy neprobíhá žádné stavební řízení a vlastník pozemku dotčeného ochranným pásmem ani nemá příležitost jakkoli se k vzniku ochranného pásma vyjádřit. O omezení svého vlastnického práva se tedy většinou dozví až v případě, kdy má v úmyslu provádět některou z výše vyjmenovaných zakázaných aktivit (odhlédnuto od předpokladu, že by měl o existenci zákazů vědět již proto, že jsou obsaženy v obecně závazném právním předpisu; zásada "neznalost práva škodí"

---

⁹ KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012. 278 s. ISBN 9788087576106. S. 36.

¹⁰ TRUNEČEK, Jaroslav. *Věcná břemena s veřejnoprávním prvkem*. Praha: Leges, 2010. 135 s. ISBN 9788087212370. S. 46.

¹¹ PRŮCHOVÁ, Ivana, CHYBA, Jaroslav. *Omezení vlastnického práva k pozemku z důvodu obecného zájmu*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 185 s. ISBN 802101959. S. 143.

a podobné jsou však při současném stavu české právní úpravy předmětem diskusí a polemik¹²).

3.2.1 POVAHA A DŮVOD OMEZENÍ

Je-li jednou z podmínek nároku na náhradu újmy způsobené omezením vlastnického práva určitá intenzita omezení, vyvstává potřeba zabývat se charakterem zájmu, ve kterém je omezeno vlastnické právo vlastníků pozemků nacházejících se v ochranném pásmu výroby elektřiny ze slunečního záření umístěné na střešní konstrukci. Lze se tedy ptát, zda se jedná o běžnou míru omezení či zda může být omezení v některých případech výraznější, a jakým zájmem je odůvodněno.

V odborné literatuře se rozlišuje mezi několika druhy zájmů odůvodňujících omezení vlastnického práva; je-li rozlišován zájem veřejný a obecný, rozdíl mezi nimi je spatřován v jejich intenzitě podmíněné charakterem oblastí a předmětů, na jejichž ochraně je dán zájem.¹³

Energetický zákon v ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) bod 18 uvádí, že ve veřejném zájmu je zřizována a provozována pouze výroba elektřiny (energetické zařízení pro přeměnu různých forem energie na elektřinu) o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 100 MW a více, s možností poskytovat podpůrné služby k zajištění provozu elektrizační soustavy.

Podle metodického pokynu Ústavu územního rozvoje¹⁴ se výroby elektřiny a tepla z obnovitelných zdrojů nepovažují za veřejnou technickou infrastrukturu (technickou infrastrukturu zřizovanou nebo užívanou ve veřejném zájmu) ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) stavebního zákona, a nemohou být vymezeny v územně plánovací dokumentaci jako veřejně prospěšné stavby a nelze pro ně vyvlastnit podle zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (ve vazbě na § 170 stavebního zákona).

---

¹² ROZBORA, Marián. Princip Ignorantia legis neminem excusat a jeho místo v dnešní době. In *Dny práva 2011 - Days of Law 2011. Civil Law on the Cross-roads* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2012 [cit. 10.11.2012]. ISBN 9788021059122. Dostupné z: http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2011/files/prispevky/01%20BCAN/Marian%20Rozbora.pdf

¹³ Blíže se touto problematikou zabývá KOCOUREK op. cit., s. 23-26.

¹⁴ *Stavby a zařízení pro výrobu energie z vybraných obnovitelných zdrojů. Metodický pokyn k jejich umístování* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, 2008. 39 s. [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.ur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/plnezneni/stavby-zarizeni-el-energie-2008/OZE-21092010.pdf>. S. 29.

Poměrně diskutabilní je názor, že výrobní energie z obnovitelných zdrojů nepochybně přispívají k omezení celkových emisí skleníkových plynů a dalších škodlivých látek, které by jinak vznikaly při výrobě energie z neobnovitelných zdrojů a mají důležitý význam pro ochranu životního prostředí, a proto lze jejich výstavbu v obecné rovině označit za veřejný zájem.¹⁵

Stejně tak by bylo možné vést polemiku o tom, zda účelem předmětného ochranného pásma je ochrana života, zdraví a majetku, tedy zda je omezení v zájmu vlastníků dotčených pozemků právě z těchto důvodů.

V souvislosti s úvahami, zda je sledovaným účelem zajištění spolehlivého provozu zařízení, je nezbytné brát v úvahu základní specifickou podmínku efektivního provozu výrobní elektřiny ze slunečního záření, kterou je zajištění toho, aby na fotovoltaické panely dopadaly sluneční paprsky, tedy aby zařízení nebylo zastíněno; ochranné pásmo je jedním z prostředků k dosažení tohoto cíle.¹⁶

Spadá-li zájem na provozu tohoto typu zařízení do skupiny zájmů tzv. soukromých, vyvstává otázka, zda a jak vyrovnat nerovné postavení vlastníka výrobní elektřiny ze slunečního záření a vlastníka pozemku dotčeného ochranným pásmem tohoto zařízení.

3.2.2 SOUHLAS VLASTNÍKA ZAŘÍZENÍ

Při úvahách o intenzitě zásahu do vlastnického práva jakožto jednoho z předpokladů pro vznik nároku na náhradu újmy způsobené omezením tohoto práva existencí ochranného pásma zařízení elektrizační soustavy je nezbytné vzít v úvahu ustanovení § 46 odst. 11 energetického zákona, které stanoví, že pokud to technické a bezpečnostní podmínky umožňují, vlastník příslušné části elektrizační soustavy udělí písemný souhlas se stavbou nebo s činností v ochranném pásmu, který musí obsahovat podmínky, za kterých byl udělen.

---

¹⁵ *Povolovací proces obnovitelných zdrojů energie* [online]. Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2010. 103 s. [cit. 10.12.2012]. Dostupné z: [http://www.sysnet.cz/C125774C00336141/cz/povolovani_a_predpisy/\\$FILE/Povolovací_proces_OZE_2010_01_13.pdf](http://www.sysnet.cz/C125774C00336141/cz/povolovani_a_predpisy/$FILE/Povolovací_proces_OZE_2010_01_13.pdf). S. 23 (tento názor byl vyjádřen v souvislosti s podmínkami povolení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů).

¹⁶ Jak uvádí TOMAIN, Joseph P., CUDAHY Richard D. *Energy law: in a nutshell*. St. Paul: Thomson, 2004. 392 s. ISBN 0314150587. S. 359-360: *"Sunlight is not susceptible to ownership like real property. Because this source is unique, there is no comprehensive property rights regime for solar power. In order to enjoy the beneficial use of this energy source, the user must have access to sunlight and some legal protection for that access. Generally, access is secured through ... zoning, easements, nuisance ..."*

Toto ustanovení dává prostor pro zmírnění omezení a dosažení dohody mezi vlastníkem dotčeného pozemku a vlastníkem části elektrizační soustavy. Může však dojít k situacím, kdy buď vlastník výroby elektřiny ze slunečního záření umístěné na střešní konstrukci tento souhlas dát nemůže, neboť by došlo k zastínění panelů, nebo jej odmítne udělit bez odůvodnění, popř. vlastník dotčeného pozemku nehodlá slevit ze svých plánů a realizaci kompromisního řešení považuje za újmu. V těchto případech, kdy je vyloučena dohoda, pak nezbývá, než se obrátit soud. Jednou z posledních otázek tedy je, zda je možné ve všech případech odlišit oprávněné nároky od spekulativních, popř. zda a jak by bylo možné prokázat vznik újmy v naznačených případech.

4. ZÁVĚREČNÉ OTÁZKY

V tomto příspěvku bylo položeno několik otázek vyplývajících z následků vzniku ochranného pásma výroby elektřiny ze slunečního záření umístěných na střešních konstrukcích budov, které se týkaly zejména podmínek a možností kompenzace omezení vlastnického práva vlastníků pozemků nacházejících se v tomto ochranném pásmu. Tyto otázky však nejsou jedinými, které vyvstávají v souvislosti s mnoha možnými situacemi, které může reálný život přinést. Mohlo by se uvažovat nejen o tom, zda se dá předpokládat snaha o kompenzaci omezení jak ze strany vlastníků dotčených pozemků, tak i vlastníků výroby elektřiny ze slunečního záření umístěných na střešních konstrukcích budov, ale i o možnostech dosažení žádoucího kompromisu formou dohody s vlastníkem zařízení, a též o tom, zda může dojít k dalšímu zatížení již tak přetížených soudů v souvislosti s uplatňováním vzniklých nároků, či zda naopak převáží snaha o "úspornější" řešení, a dotčení vlastníci raději upustí od (možná zbytečné) námahy a své aktivity zaměří jiným než původně zamýšleným směrem. Nelze též opomenout otázky týkající se možnosti snížení zájmu o provozování dalších výroby elektřiny ze slunečního záření na střešních konstrukcích budov v případě, že by bylo nutné nahrazovat újmu dotčených vlastníků, a s tím související možnosti ovlivnění postojů k využívání energie z obnovitelných zdrojů (zejména ze slunečního záření), které jsou již nyní poměrně negativní (alespoň pokud se týká tzv. solárních parků). Konečně by bylo možné uvažovat i o možnostech určitých změn právní úpravy za účelem zohlednění specifických aspektů těchto zařízení.

Literatura a další zdroje:

- DIENSTBIER, Filip (ed.) *Nástroje ochrany životního prostředí - role práva: sborník z mezinárodní vědecké konference*. Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2011. 209 s. ISBN 9788087382134.
- KOCOUREK, Tomáš. *Omezení vlastnického práva k pozemkům ve prospěch ochrany životního prostředí*. Praha: Leges, 2012. 278 s. ISBN 9788087576106.

- PRŮCHOVÁ, Ivana, CHYBA, Jaroslav. *Omezení vlastnického práva k pozemku z důvodu obecného zájmu*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 185 s. ISBN 802101959.
- ROZBORA, Marián. Princip Ignorantia legis neminem excusat a jeho místo v dnešní době. In *Dny práva 2011 - Days of Law 2011. Civil Law on the Cross-roads* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2012 [cit. 10.11.2012]. ISBN 9788021059122. Dostupné z: http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2011/files/prispevky/01%20OBCAN/Marian%20Rozbora.pdf
- TOMAIN, Joseph P., CUDAHY Richard D. *Energy law: in a nutshell*. St. Paul: Thomson, 2004. 392 s. ISBN 0314150587.
- TRUNEČEK, Jaroslav. *Věcná břemena s veřejnoprávním prvem*. Praha: Leges, 2010. 135 s. ISBN 9788087212370.
- *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 10.11.2012].
- *Fotovoltaika: metodická pomůcka Ministerstva pro místní rozvoj k umístování, povolování a užívání fotovoltaických staveb a zařízení* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2009 [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=81a54c2f-8dff-4398-9de3-e9896996cba9>
- *Sněmovní tisk 573/0, část č. 1/4. Novela zákona o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)* [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=573&CT1=0>
- *Stavby a zařízení pro výrobu energie z vybraných obnovitelných zdrojů. Metodický pokyn k jejich umístování* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, 2008 [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: <http://www.ur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/plnezneni/sstavby-zarizeni-el-energie-2008/OZE-21092010.pdf>
- *Povolovací proces obnovitelných zdrojů energie* [online]. Ministerstvo životního prostředí, 2010 [cit. 10.11.2012]. Dostupné z: [http://www.sysnet.cz/C125774C00336141/cz/povolovani_a_predpisy/\\$FILE/Povolovaci_proces_OZE_2010_01_13.pdf](http://www.sysnet.cz/C125774C00336141/cz/povolovani_a_predpisy/$FILE/Povolovaci_proces_OZE_2010_01_13.pdf)

Contact – email

Helena.Dolezalova@mail.muni.cz